

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง แรงพิโรธจากฟ้าดิน

ครูผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ “ฝึกอ่านประเทืองปัญญา”

- ❖ แรงพิโรธจากฟ้าดิน
- ❖ ไวร้สวายร้าย
- ❖ ห้องสมุดป่า (๑)
- ❖ ห้องสมุดป่า (๒)
- ❖ ห้องสมุดป่า (๓)
- ❖ ห้องสมุดป่า (๔)
- ❖ พุดดีมีสาระ
- ❖ การเขียนแสดงความคิดเห็น
- ❖ การพูดแสดงความคิดเห็น

คำไทยใช้ให้ถูก

๑.

สร้างสรรค์

๒.

สร้างสรรค์

คำไทยใช้ให้ถูก

สร้างสรรค์

[สร้าง-สัน] หมายถึง

๑) (ก.) สร้างให้มีให้เป็นขึ้น
(มักใช้ในทางนามธรรม)

๒) (ว.) มีลักษณะริเริ่มในทางที่ดี

ทบทวน ความรู้เดิม

ภาพนี้คืออะไร

ชาวบ้านประสบปัญหาอะไรจึงต้องแห่นางแมว

วัตถุประสงค์ของการแห่นางแมวคือ

ชวนอ่านและแสดงความคิดเห็น

จากเรื่อง

“แรงพิรุณจากฟ้าดิน”

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ได้
๒. อ่านจับใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
๓. มีมารยาทในการอ่านและการแสดงความคิดเห็น

เพิ่มเติม ความรู้ใหม่

กลยุทธ์การอ่าน

Super Six

Comprehension

ขั้นที่ ๑

ขั้นสร้างความเชื่อมโยง
(Making Connections)

ภัยธรรมชาติ

นักเรียนมี
ประสบการณ์เกี่ยวกับ
“ภัยธรรมชาติ”
อย่างไร

“ภัยธรรมชาติ”
เกี่ยวข้องกับ
มนุษย์อย่างไร

ในโลกนี้มี
“ภัยธรรมชาติ”
อะไรบ้างที่น่ากังวล

ขั้นที่ ๒

ขั้น
คาดการณ์
(Predicting)

คาดคะเน

จากชื่อเรื่อง
“แรงพิโรธจากฟ้าดิน”
น่าจะมีเรื่องราว
อย่างไร

คาดคะเน

ขั้นที่ ๓

ขั้นตั้งคำถาม (Questioning)

คำสำคัญในการตั้งคำถาม

๑) อะไร

๒) หรือไม่

๓) อย่างไร

๔) เพราะเหตุใด

๕) ทำไม

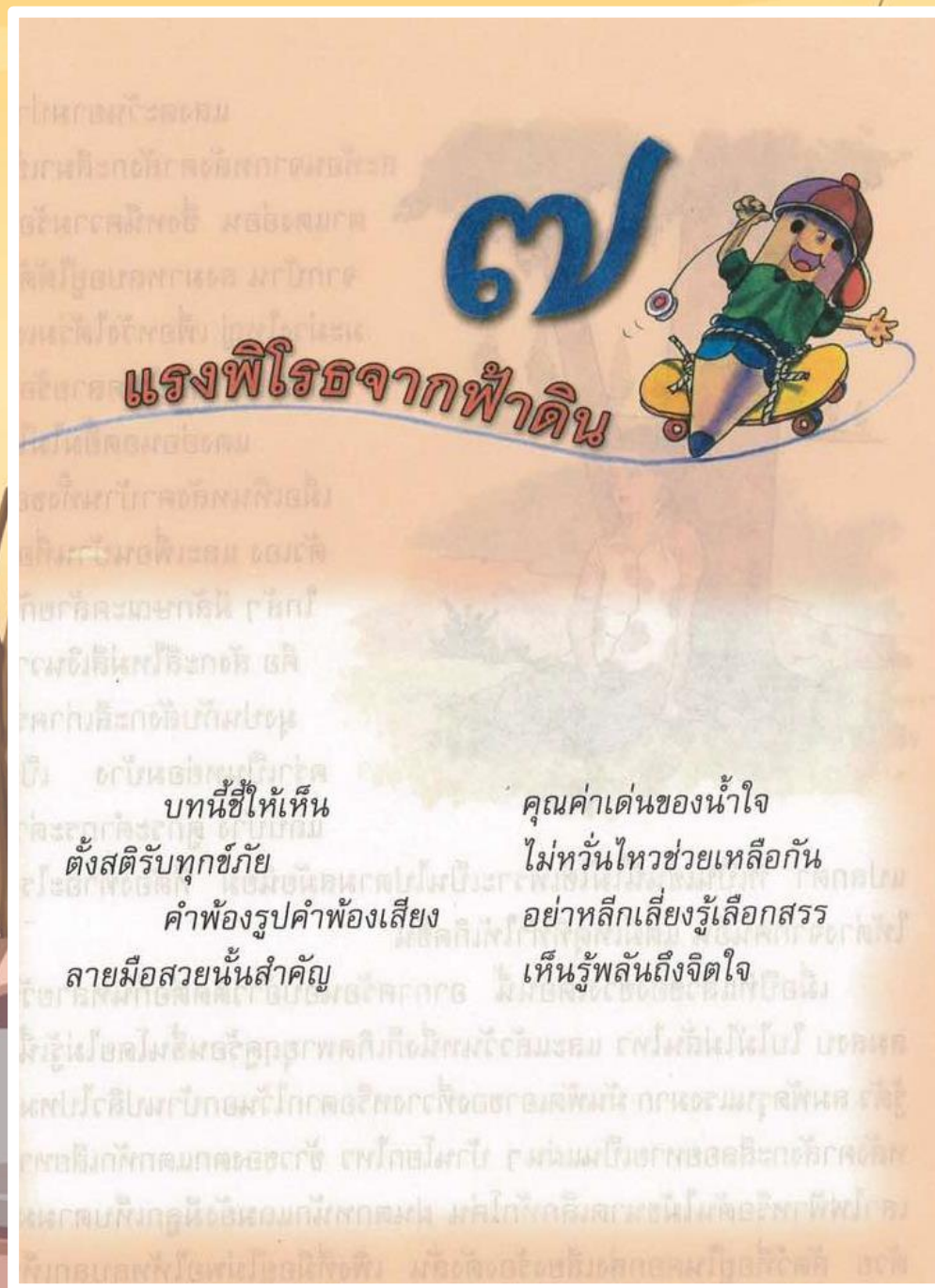

ขั้นที่ ๔

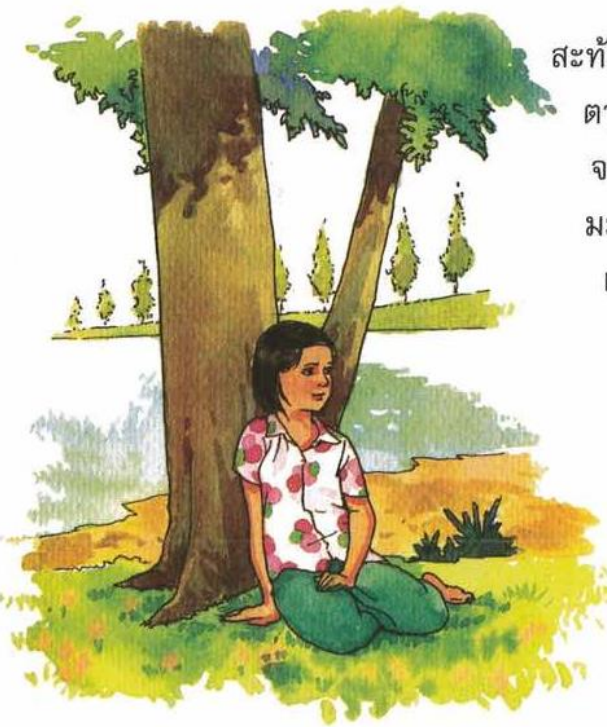
ขั้นตรวจสอบ
(Monitoring)

แรงพิโรธจากฟ้าดิน (๑)

แรงพิโรธจากฟ้าดิน (๒)

แสงตะวันยามบ่าย
สะท้อนจากหลังคาสังกะสีมาเข้า
ตาแดงอ่อน ซึ่งหนีความร้อน
จากบ้าน ลงมาหลบอยู่ใต้ต้น
มะม่วงใหญ่ เพื่อหวังได้ร่มเงา
และสายลมพัดให้คลายร้อน
แดงอ่อนอดยิ้มไม่ได้
เมื่อเห็นหลังคาบ้านทั้งของ
ตัวเอง และเพื่อนบ้านที่อยู่
ใกล้ๆ มีลักษณะคล้ายกัน
คือ สังกะสีใหม่สีเงินวาว
มุงปนกับสังกะสีเก่าคร่ำ
คร่ำเป็นหย่อมบ้าง เป็น
แถบบ้าง ดูกระด้างกระด่าง
แปลกตา ที่เป็นเช่นนี้ไม่ใช่เพราะเป็นไปตามสมัยนิยม ที่ต้องทำอะไร
ให้ต่างจากคนอื่น แต่มีเหตุที่ทำให้เกิดขึ้น

เมื่อปีที่แล้วของช่วงเดือนนี้ อากาศร้อนอบอ้าวติดต่อกันหลายวัน
ลมสงบ ใม่มีไม้สั่นไหว และแล้ววันหนึ่งก็เกิดพายุฤดูร้อนขึ้นโดยไม่รู้เนื้อ
รู้ตัว ลมพัดรุนแรงมาก มันพัดเอาของที่วางหรือตากไว้นอกบ้านปลิวไปหมด
หลังคาสังกะสีลอยหายเป็นแผ่นๆ บ้านโยกไหว ข้าวของตกแตกหักเสียหาย
เสาไฟฟ้าหรือต้นไม้ขนาดเล็กหักโค่น ฝนตกหนักแถมยังมีลูกเห็บตามมา
ด้วย สัตว์ที่อยู่ในคอกส่งเสียงร้องดังลั่น เพิ่งที่มีอยู่ไม่พอให้หลบถูกเห็บ
แปลงผักเสียหาย ต้นไม้บางต้นโค่นล้ม เหตุการณ์นี้เกิดไม่ถึงชั่วโมง แล้ว
ทุกอย่างก็ยุติ

แรงพิโรธจากฟ้าดิน (๓)

และแล้ววันหนึ่งก็เกิดพายุฤดูร้อนขึ้นโดยไม่รู้เนื้อรู้ตัว

ทุกครัวเรือนในหมู่บ้านของแดงอ่อน ต่างประสบกับวาทภัยนี้ถ้วนหน้า มากบ้างน้อยบ้าง แต่โชคยังไม่ร้ายจนเกินไป เพราะทางราชการให้ความช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ส่งกะสีมุงหลังคา ใครเสียหายเท่าไรก็ได้ตามนั้น บ้านแทบทุกหลังจึงมีหลังคาปะกันอย่างที่เห็น

แดงอ่อนมองไปรอบๆ ตะวันบ่ายคล้อยลงมากแล้ว แต่ความร้อนยังไม่เบาบาง ร้อนจัดจนผิวแทบไหม้ ทุกสิ่งทุกอย่างดูแห้งแล้งไปหมด เพราะฝนไม่ตกมานานมาก ต้นไม้ใหญ่ๆ บางต้นแทบไม่มีใบสีเขียวให้เห็น

แรงพิโรธจากฟ้าดิน (๔)

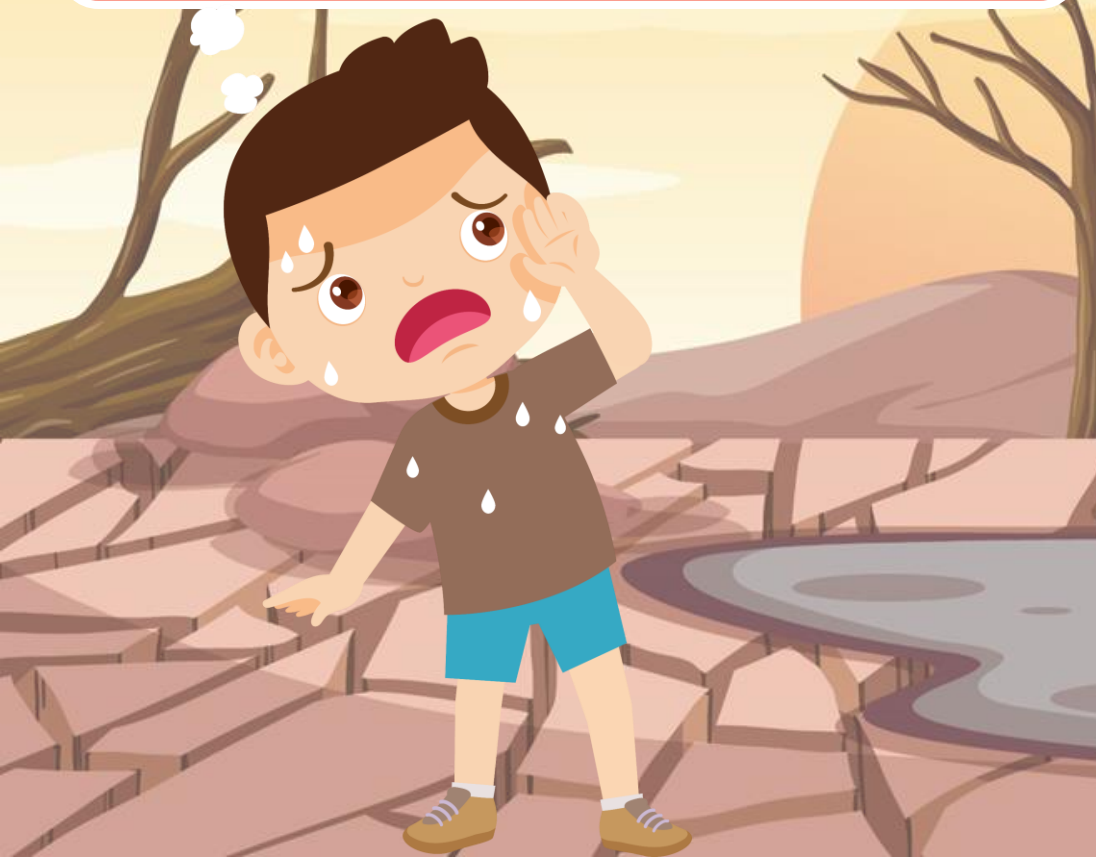
ส่วนต้นเล็กๆ กลายเป็นสีน้ำตาลดูแห้งกรอบ เคยมีคนประมาทมาก่อไฟ
ต้มยากินในพื้นที่อย่างนี้ แล้วลืมหักไฟ ไฟลามไปติดต้นไม้เล็กๆ ซึ่งกลาย
เป็นเชื้อเพลิงอย่างดี ไฟลามรวดเร็วมากล้อมหมู่บ้านเอาไว้ ต้อง

ระดมคนทั้งหมู่บ้านมาช่วยกันดับ
บ้างก็ช่วยกันถางหญ้า ตัดเส้นทาง
ไม่ให้ไฟลาม บ้างก็ช่วยกันไปเอา
น้ำมาดับไฟ โชคดีที่ทุกคนร่วมมือ
กันอย่างแข็งขัน มิฉะนั้นต้องเกิด
อัคคีภัยอย่างแน่นอน

แม่น้ำที่เคยเต็มฝั่ง เหลือเพียง
ทางน้ำสายเล็กๆ ที่เดินข้ามได้อย่าง
สบาย น้ำในบึงหนองแห้งขอด ปลูก
หายไผ่หมด การเพาะปลูกทำไม่ได้
เพราะขาดน้ำ อาหารการกินเริ่ม
ขาดแคลน บ่อน้ำในหมู่บ้านยังพอ
มีน้ำให้ตักได้บ้าง แต่ต้องใช้เชือก
เส้นยาวขึ้นผูกกระป๋องหย่อนลงไปกันบ่อ
ตักน้ำแบ่งปันกันไปบ้านละถึงสองถึง
สุขอนามัยไม่มีใครสนใจ ผู้คน
เริ่มป่วยกระเสาะกระแสะ

แรงพิโรธจากฟ้าดิน (๕)

เมื่อชาวบ้านไม่มีแหล่งทำกิน บ้างก็ขึ้นเขาเข้าป่า ตัดต้นไม้ขาย
ใหญ่มาทำฟืนขายเพื่อประทังชีวิต มิใช่ที่ลุงผู้ใหญ่และพ่อของแดงอ่อนจะ
ห้ามปราม ซ้ำให้เห็นโทษของการตัดไม้ทำลายป่า แต่ไม่มีใครฟัง บ้างก็
อพยพเข้าเมืองเพื่อหางานทำ หวังไปตายดาบหน้า

“อย่างนี้จะกระมัง ที่ครูบอกว่า**ทุกข์ภัย** ภัยที่เกิดจากความ
แห้งแล้ง ฝนฟ้าไม่ตกต้องตามฤดูกาล” แดงอ่อนคิดในใจ “แล้วเมื่อไรเรา
ถึงจะพ้นภัยนี้เสียที” แดงอ่อนใช้ไม้ปลายแหลมแฉะพื้นดิน ที่แตกกระแหง
เป็นแผ่นๆ ขึ้นมากองไว้ แล้วเหยียบดินที่แฉะแผ่นอย่างเบา มือ วางให้ตรง
ตำแหน่งเดิม เหมือนกับการเล่นต่อภาพ แดงอ่อนคงจะเล่นเพลินไปอีก
นาน ถ้าไม่ได้ยินเสียงพ่อ

“แดงอ่อน แดงอ่อน ไปบ้านลุงผู้ใหญ่กับพ่อไหม ไปดูเขาเตรียม
ขบวนแห่นางแมวกัน” นางเหมียวแมวตัวโปรดที่พ่ออุ้มไว้ ส่งเสียง “เหมียว
เหมียว” เหมือนจะ “เชิญ” หรือจะ “ให้ช่วย” ไม่รู้ได้

จริงสิ แดงอ่อนเพิ่งนึกได้ วันพรุ่งนี้ผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้าน จะทำพิธี
แห่นางแมวขอฝน ซึ่งเป็นประเพณีมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายาย แดงอ่อน
ลุกขึ้นยืนทันที “ไปด้วยพ่อ แดงอ่อนไปด้วย” พ่อส่งนางเหมียวให้อุ้ม
พร้อมลำทับ “อย่าให้หลุดไปนะ เดี่ยวต้องวิ่งไล่จับกันอีก เหนื่อย”

“แล้วทำไมพ่อต้องเอาเจ้าเหมียวไปด้วยล่ะจ๊ะ ที่บ้านโน้นก็มีเจ้าดำ
อยู่แล้ว” แดงอ่อนถามด้วยความสงสัย

พ่อหัวเราะเอมมือขี้ผมลูกด้วยความ
เอ็นดู “เขาแห่นางแมวไม่ใช่นายแมว
เจ้าเหมียวนี้ นางเอกของงานเลยนะ
จะบอกให้”

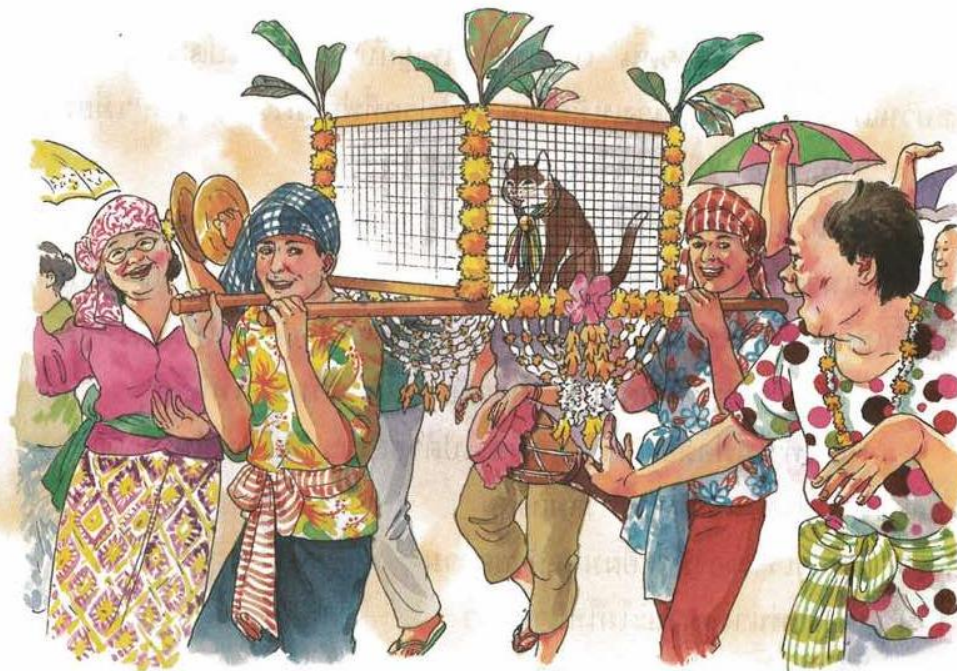
แรงพิโรธจากฟ้าดิน (๖)

ที่ได้ถือนบ้านลุงผู้ใหญ่ มีผู้เฒ่าผู้แก่หลายคนมานั่งวางแผนเรื่องงานในวันพรุ่งนี้ มีเด็ก ๆ เพื่อน ๆ และแต่งอ่อนนึ่งกับพื้นอำปากหวอตาโต ตั้งใจฟังผู้ใหญ่ว่าเรื่องพิธีกรรมบนความเชื่อ ใครคนหนึ่งมารับนางเหมียวจากแต่งอ่อนไปใส่กรงไม้ขนาดเล็ก มีจานข้าว ถ้วยน้ำ ไม้ต้อนรับเป็นพิเศษ นางเหมียวไม่รอช้า รีบจัดการกับอาหารจานโปรดทันที

“กินอิ่มแล้วนอนให้หลับนะ ฝนจะตกหรือไม่ตก อยู่ที่เจ้าตัวเดียวละ” พอให้กำลังใจนางเหมียว หลังจากเลิกประชุมและแยกย้ายกันกลับบ้าน

พิธีแห่นางแมวเริ่มต้นสาย นางเหมียวถูกจับแต่งตัว มีทั้งกระดิ่งและโบเส้นเล็กๆ ๗ สีส้มที่คออย่างสวยงามอยู่ในกรงที่ตกแต่งด้วยดอกไม้

นางเหมียวถูกจับแต่งตัว มีทั้งกระดิ่งและโบเส้นเล็กๆ ๗ สีส้มที่คออย่างสวยงาม

แรงพิโรธจากฟ้าดิน (๗)

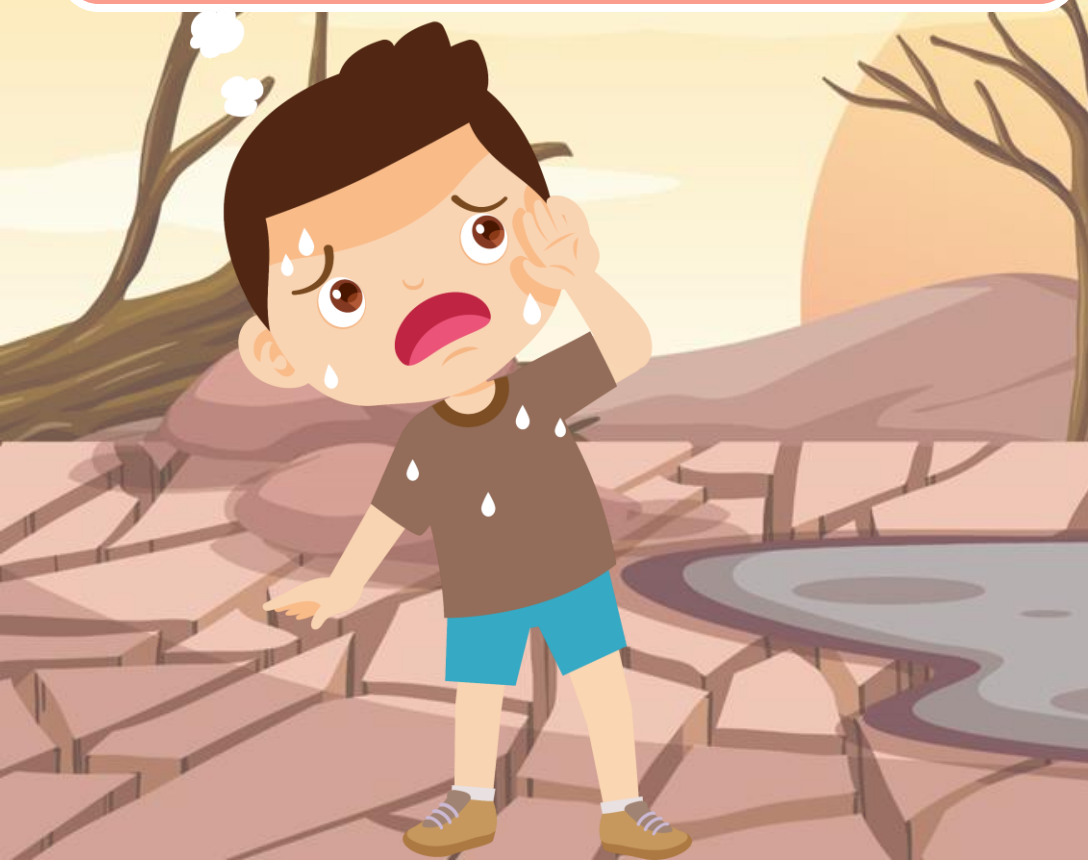

ใบหญ้าเท่าที่จะหาได้ อापั้งและอาแทนใช้ไม้คานหามกรงหัวท้าย
ตาแคล้วถือพานดอกไม้ธูปเทียนเดินนำหน้า พร้อมกับสวดขอฝนไป
ตลอดทาง มีนางร่ำระดัยายและป่า ๓-๔ คน ฟ้อนร่าอย่างสนุกสนาน
ตามเสียงฉาบ กลอง พ้อง ลุงผู้ใหญ่ พ่อ และผู้เฒ่าผู้แก่อีกหลายคน
เดินล้อมกรงนางเหมียวส่งเสียงเป็นลูกคู่ร้องขอฝนตามตาแคล้ว เด็กๆ
เดินตามเป็นพรวน

เมื่อขบวนแห่ไปถึงบ้านไหน ผู้คนจะสาดน้ำลงมาที่กรงแมวประหนึ่ง
ว่าฝนได้ตกแล้วตามคำร้องขอ นางเหมียวถูกน้ำจนเปียกโชก แปลกที่มัน
ไม่ได้ทำท่าหวาดกลัวตามธรรมชาติของแมวที่ไม่ถูกกับน้ำ มันเพียงแต่ร้อง
เหมียว เหมียว สะบัดขนให้แห้ง แล้วยืดคอต้อนรับน้ำชั้นต่อๆ ไป “มันคงจะ
ตั้งใจทำตัวให้ดีที่สุด เพื่อเทวดาจะได้ส่งสาร และส่งฝนลงมาตามคำขอ”
แต่งอ่อนคิด

แรงพิโรธจากฟ้าดิน (๘)

แต่งอ่อนเฝ้าแต่รอดูว่าฝนจะตกหรือไม่ อยากจะรู้กันว่า พิธีแห่งนางแมงนี้จะให้ผลจริงหรือเปล่า และถ้าฝนตกลงมา จะเป็นฝีมือนางเหมียวจริง ๆ หรือ

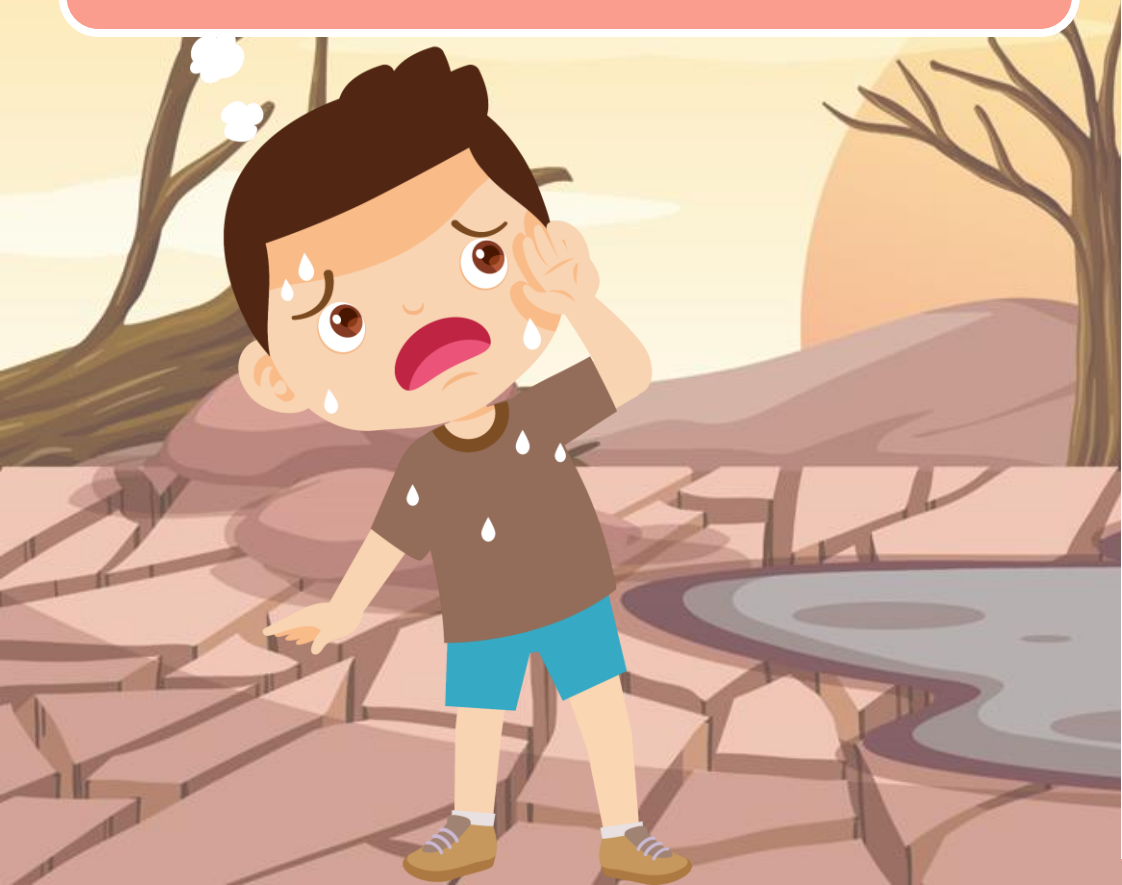
สามวันหลังจากทำพิธี ท้องฟ้าที่เคยสว่างใส กลับมีเมฆเต็มดูมืดครึ้ม อากาศที่เคยร้อนก็ร้อนอบอ้าวยิ่งขึ้น แล้วในไม่ช้าฝนก็ตกลงมาชุ่มชื้นทั้งคนและแผ่นดิน นางเหมียวดูจะยืดยาคเป็นพิเศษ เมื่อมีคนแวะเวียนมาชมเชย หรือมีปลาเล็กปลาน้อยมาฝาก “ฝีมือเจ้าเหมียวเขาละ” ใครๆ พากันพูด

สองเดือนต่อมาเกิดฝนตกอีกครั้ง คราวนี้ตกหนักไม่หยุดและตกติดต่อกันทั้งวันทั้งคืน น้ำในแม่น้ำเพิ่มระดับอย่างรวดเร็ว สายน้ำเป็นสีดินแดงขุ่น พ่อบอกว่าคงเป็นน้ำป่าที่หลากลงมาจากภูเขาด้วย พ่อพูดยังไม่ทันขาดคำ ก็มีเสียงคึก คัก ดังสนั่นหวั่นไหว น้ำจากภูเขาไหลลงมาทุกทิศทุกทาง ผ่านบ้านเรือนไร่นา ไหลลงมารวมกันในแม่น้ำ ทำให้ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว **อุทกภัย**มาแล้ว น้ำท่วมไปทุกแห่งทุกหน

มีหน้าซ้ำ ภูเขาหัวโล้นท้ายหมู่บ้านที่ถูกตัดไม้ไปหมด เกิดพังทลายลงมา ทั้งนี้เพราะไม่มีรากต้นไม้คอยยึดดิน และดินดูดซับน้ำไว้ดินไหลลงมาเหมือนสายน้ำชันเหลวสีแดง เดชะบุญที่ดินไม่ไหลเข้าถล่มหมู่บ้าน เพราะมีบึงขนาดใหญ่ขวางอยู่ ดินจึงไหลลงไปถมบึงจนเห็นน้ำเอ่อขึ้นมาถึงขอบ

สิบวันที่ฝนตกหนักติดต่อกัน ถึงแม้ว่าจะไม่ท่วมถึงบนบ้าน แค่อายุผู้ใหญ่ แต่ก็ทำให้การไปมาหาสู่กันค่อนข้างลำบาก เสียงปลากะโดดดังจ๋อมแจ๋มอยู่ในน้ำใต้ถุนบ้าน ผู้ใหญ่ลงเบ็ดหาปลามาทำกับข้าวกินเด็กๆ ลอยคอเล่นน้ำกันใกล้ๆ บันได สัตว์เลี้ยงถูกอพยพขึ้นไปอยู่บนทางหลวงซึ่งมีระดับสูงกว่า

แรงพิโรธจากฟ้าดิน (๙)

หมู่บ้านของแดงอ่อนตั้งอยู่ในที่ดอน เมื่อฝนหยุดตก น้ำค่อยๆ แห้งหายไปหมด พ่อยืนมองออกไปจากระเบียงบ้าน “พ่อว่า โชคดีนะที่บ้านเราน้ำท่วมไม่นาน นี่ถ้าเราอยู่ในที่ต่ำ คงจะแย่แน่ๆ”

“ทำไมล่ะจ๊ะ พ่อ” แแดงอ่อนถาม

“ก็ต้นไม้ที่คนลักลอบตัดทิ้งไว้บนเขา พอฝนตกมากๆ น้ำป่าไหลเชี่ยวกรากพัดพาต้นไม้ลงตามน้ำลงมา เสียงดังโครมครืนน่ากลัว อะไรที่ขวางหน้าชนพังหมดไม่ว่าจะเป็นต้นไม้ สะพาน หรือบ้านเรือน คนคงจะบาดเจ็บล้มตายกันไม่น้อยเลย”

“ถ้าฝนตกน้ำท่วมหนักหน่อยอย่างบ้านเราก็คงไม่เป็นไรใช่ไหมจ๊ะพ่อ” แแดงอ่อนถามต่อ

“ใช่ลูก ถ้าน้ำท่วมไม่นาน พื้นดินจะชุ่มฉ่ำ จะขุดจะพรวนได้ง่าย ปุ๋ยที่มากับน้ำก็มีมาก ปลุกผักปลูกข้าวองงามดีอย่างหมู่บ้านเรา ต่อไปก็จะมีข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์” พ่อเดินมานั่งข้างๆ และยกแขนโอบบ่าแดงอ่อนไว้

แรงพิโรธจากฟ้าดิน (๑๐)

“โชคตินะลูก เราโดนแค่ฝนตกน้ำท่วม แต่พวกที่โดน**ธรณีพิบัติภัย** แบบสึนามิ หรือแผ่นดินถล่ม ดึกกรามบ้านช่องพังเสียหายนะ มันร้ายแรงกว่านี้มากมายนัก ไหนจะเสียทั้งชีวิต ครอบครัวสูญหาย ทรัพย์สินสมบัติ ไม่มีเหลือ น่าสงสารเหลือเกิน”

จริงอย่างที่พ่อพูด แต่ง่อนเองก็ไม่ต้องการให้เกิดภัยพิบัติร้ายแรงอย่างนั้นเช่นกัน

ก่อนเข้านอนคืนนั้น แต่ง่อนสวดมนต์ไหว้พระแล้วอธิษฐานว่า “เทพยดาฟ้าดินทั้งหลายเจ้าข้า ขออย่าให้มีภัยพิบัติอะไรเกิดขึ้นอีกเลย ถ้าท่านโกรธมนุษย์ที่ทำอะไรผิดพลาดไปก็เพราะไม่รู้หรือไม่เจตนา ได้โปรดยกโทษให้พวกเราด้วยนะเจ้าคะ ขอได้โปรดเมตตาประทานความสุขสงบให้แก่พวกเราทุกคน ทั้งในประเทศและในโลกด้วยนะเจ้าคะ”

ขั้นที่ ๕

ขั้นสร้างภาพ (Visualizing)

ขั้นที่ ๒

ขั้นสรุป อภิปราย
แสดงความคิดเห็น
(Summarizing)

แสดงความคิดเห็น
ใบงานที่ ๑
เรื่อง แรงพิรุณจากฟ้าดิน

ของฝากจากครู

ให้หนูคนเก่ง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง
แรงพิโรธจากฟ้าดิน
๒. ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงาน
๓. ครูสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติ
กิจกรรมและบันทึกผล

บทบาทนักเรียนปลายทาง

๑. นักเรียนฟังคำชี้แจงการทำใบงาน
ที่ ๑ เรื่อง แรงพิโรธจากฟ้าดิน
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ ๑
เรื่อง แรงพิโรธจากฟ้าดิน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง แรงพิโรธจากฟ้าดิน

คำชี้แจง เขียนแสดงความคิดเห็นจากประเด็นคำถามต่อไปนี้

๑. จากการอ่านเรื่อง “แรงพิโรธจากฟ้าดิน” นักเรียนรู้สึกอย่างไร เพราะอะไร

๒. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับประเพณี
แห่นางแมว

ใบงานที่ ๑ เรื่อง แรงพิโรธจากฟ้าดิน

คำชี้แจง เขียนแสดงความคิดเห็นจากประเด็นคำถามต่อไปนี้

๓. ภัยธรรมชาติที่นักเรียนรู้จักและคิดว่าเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อ
ร้ายแรงที่สุดคืออะไร และมีวิธีการป้องกันอย่างไร

๔. จากประเพณีแห่นางแมว นักเรียนคิดว่า
ถ้าไม่ใช้แมวจะใช้อะไรแทน เพราะอะไร

ใบงานที่ ๑ เรื่อง แรงพิโรธจากฟ้าดิน

คำชี้แจง เขียนแสดงความคิดเห็นจากประเด็นคำถามต่อไปนี้

๕. นักเรียนจะนำข้อคิดจากเรื่องแรงพิโรธจากฟ้าดินไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร จงอธิบาย

สรุป บทเรียน

โครงการในพระราชดำริ ร.๙
แก้ปัญหาภัยธรรมชาติ

โครงการแก้มลิงแก้ปัญหาน้ำท่วมภัย

โครงการหญ้าแฝกแก้ปัญหาระณณิพิบัติภัย

ฝนหลวง

บรรเทาปัญหาความแห้งแล้งและ
การขาดแคลนน้ำในพื้นที่การเกษตร

1. ก่อทวน

2. เลี้ยงให้อ้วน

3. โจมตี

โครงการฝนหลวง

แก้ปัญหาภัยแล้งและอุทกภัย

โครงการฝนหลวงแก้ปัญหาทุพภิกขภัย

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

๑. หนังสือเรียนภาษาพาที ป.๔
๒. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ไวรัสสายร้าย

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

บทเรียนครั้งต่อไป

ไวรัสวายร้าย

รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

